

XXII urtia

Lezko lea ta ana olea: Correo, 17,1.

234 Idazkutxa

17.810 Urrutizkiña

7.165 zenbakia

Gayak

Olerki - salla

JENTILLEN BOLA - LEKU

URIBITARTETAR
IBON'ERI'

"Badirudi lenagotik zerbait minberatuak zeuden biotzetan erori da nere gogorik onenaz egindako galderatu orri. Bada jakin bakar-bakarik uste nulaoko emen Gipuzkoako askor ere abezi oibagoaz artua izango zala Eugegote orri egin nuala oartzko ura. Jaungoikoa gaitik ez artu txarera.—Onalde."

Of gorago jarri doguzan lerrak, "Onalde" idazle jayak baxen aberiazile zintzuak bidaldu dauskuzan dira.

Lezo ofean irakurten dogunez, Bilbao'ko Euzko-Gastediako argitaldu da un egutegia-bide egin ihan eban itautxuka, isterik onenaz egindikua ihan zan. Geuk be alian estez dogu: bizkaian biotz mindubetan zauri hafikak ezarteko asmoz ezebala egingo.

Bafa "Onalde" zintzuak berak autortzen dabentz lez, on estez egindako itaune a, lendik minberatubak ziran bijotzeta jausi ihan da. Eta bijotz mindubak, uste onez egifa dala be, lengo zauriaren garera beste bafit bat-bafitofroko, oyu-egeitzen dau, ta zauritzaliaren aufka jagi.

Beraz, "Onalde" mate, ifori "pupurik" egitegiko gura expta-dozu, isterik onenaz be, ez tenzten zirkulu, eten-kadea artzen daun aragi bixiak, zauri-mina bakarik artu oi-dau, ba, ta ez uste onaren gozua.

Gu, bizkaiafoik, "Onalde" maie, bizkayera-bide, eten-kadarrik asko artu bak gara. Eta ori daleta, bein bano safigago esanazoo ihan dauskuzube: "Bizkaia'ren bigarren Gaztelak, Gipuzkoako-edo da, aurki!"

Gaztelafak, euzkeraz entzuten dauskubetan, "no les entendemos" erantzuten dauskuba. Eta gipuzkoar askok be, bizkayeraz entzuten dauskubetan, "ez dizugue entenditzen" esaten dauskube, ta eurena laho gutxiagotaz, gauza ezagotatz etsi. Eta onelako gauzak, "Onalde" mate, isterik onenaz egindik ixanda be, mifngajak ixaten dira.

Guk, bizkataroik, behepein, gipuzkoar geure anaya matien gipuzkera-tzaz, mingaia dai ezer eztogu egiten. Bizkaia'ren gipuzkereak atiak zabalik ixaten dauz. Emen, giputz-izkeltigijari abegi ona egiten yako; Giputz-irakur gayak aferatz irakurten dira, ta uler-tutu alegindu.

Ori fa gusti be, bafia, bizkayera etxe-kuago yaku, ta obeto uleritu be egiten dogu. Eta au ezta eragozpena Gipuzkoako'an kutunara etxe-kuago sendiko aulkia lagateko. Beraz, biza-

Uribitarte Ibon.

EKATXA

Gaulena dogu oindio ta "sefiera" bere etxetik urtenda bai-dau itxas-alderan, aitxasuri begiratu, oidey abi-jadea ikusi ta ixarik agiri ba'da eurei itxasun bat egitaran.

Gau-txorien batzuk ikusten dira kai-letan. Gau-giro edefea be badago eguraztuaren adizkide danarentzat. Uda-ko eguraldijetako bero-likinu dirudi. Noxian bein alako egotik ipaf-sarkal-de-deruntz aldatzat egin daruan galgo edo ofetariako axe sakafaren bolada bat edo bestek matraiekuak damosku.

"Sefiera" goxetik jagi da, goxegi, negatik gegaun keskean suspertu dau... Zeren bildura ete dau bora baufan "sefiera" orek am goxetik jagiteko?

—Guazan geu ne bere atzetik Ariontarruntz, itxasua zelan dagon ikus-ten.

—Bai, eztogu bifax be zeregin andu-rik jagiteko-ka.

Eldubaz batian, ikaragarafia be ba-dazo-ka, hilidurten gara. Asare be asafe dago Bizkaia-itzaso gaistau. Abe-re itxusi baten antzu dau. Pizti zita-lak bera amoru aldieta jauriuentzau dantzau. Gizonen bixi-gose dala esan lei. Gizonaren odola biau daula esan lei bera egafira astutuko.

Berori bafio baketsubago dago erija. Lo daga zorionkoek. Zelakua ixan-go-ete da bere itxartutzen.

Obe ixangoa genduban geu be ezeren ardura-barik oera juan bar-gintzazan eko notifiak egin daben lez.

Bafa au gabaren arpegi itzala! Ene-hada! Geure umetasun-aldijetako aitza-ren ipuin-osteko amez-gaba dirudi...

Axe bolada batet oru dagi ta bat-hatiaren eriko argiak itzalduen dira.

Alkari itz-egiteko bafio ikaragarafia-goko iluntasunean itxasuen amoru gustiak olatu ta atxetan apurtutuan egiten daun otsak alkari begira jar-tutu gatu.

Geure zanetastik elitzake odol-tanta hat urtengo. Kilkilduta bai-gagoz etxe-ko bidaia aitzten dogunian.

"Sefiera" be gengaz dator! Eztau-itzik be egiten. Bere mututasunak an-dagotutuan daud geure jaubetu dan ikarea. Bidiak egin eta eztia zotin bat-eo os-e oafio entzuten. Ifor be eztia itzik egiten ausartut. Bafa alako itzik egira saftukeran "sefiera" ihan da asi dana.

Esketak emon gerukijo Antigua'ko orea biarj goxeen barik orain jaso daulako itxasua, bestela...

Eta bere itzok ihan dira geure bar-

kayreak be, gipuzkera anaya matien etxian, aukia txikitxu bat gura leuke, alkaren arteko artu-emonetan etxekotasun geyago ihan dagiguntzat.

Auxa da, guk, euzko-anai gustiok

egin bafogoguna, "Onalde": bata-besi-

tien etxietako atiak zabaldu, eta sendi-

batekotuta geratu.

Eta amaitzeko, eskerikasko, "Onalde"

agertu ihan dauskuun uste onatik.

LASTERA'TAR KIR-

TSANDA

Lastera adizkidea ta idazkola-lankidari osatsekuntza egin dautso. Osatsekuntza egin ihan dautsana, Guimon osatzaia ihan da.

Zorionez, bafia, atzo ikerketa Juan

gintzakozian, Guimon's osatolatik

igandian urten zala esan euskuben, eta

orain etxian aurkitzen da.

Gulmon'en osatolan ihan geban erantzuak autortzen dabentz lez, on estez egindako itaune a, lendik minberatubak ziran bijotzeta jausi ihan da. Eta bijotz mindubak, uste onez egifa dala be, lengo zauriaren garera beste bafit bat-bafitofroko, oyu-egeitzen dau, ta zauritzaliaren aufka jagi.

Beraz, "Onalde" mate, ifori "pupurik" egitegiko gura expta-dozu, isterik onenaz be, ez tenzten zirkulu, eten-kadea artzen daun aragi bixiak, zauri-mina bakarik artu oi-dau, ba, ta ez uste onaren gozua.

Gu, bizkaiafoik, "Onalde" maie, bizkayera-bide, eten-kadarrik asko artu bak gara. Eta ori daleta, bein bano safigago esanazoo ihan dauskuzube: "Bizkaia'ren bigarren Gaztelak, Gipuzkoako-edo da, aurki!"

Gaztelafak, euzkeraz entzuten dauskubetan, "no les entendemos" erantzuten dauskuba. Eta gipuzkoar askok be, bizkayeraz entzuten dauskubetan, "ez dizugue entenditzen" esaten dauskube, ta eurena laho gutxiagotaz, gauza ezagotatz etsi. Eta onelako gauzak, "Onalde" mate, isterik onenaz egindik ixanda be, mifngajak ixaten dira.

Guk, bizkataroik, behepein, gipuzkoar geure anaya matien gipuzkera-tzaz, mingaia dai ezer eztogu egiten. Bizkaia'ren gipuzkereak atiak zabalik ixaten dauz. Emen, giputz-izkeltigijari abegi ona egiten yako; Giputz-irakur gayak aferatz irakurten dira, ta uler-tutu alegindu.

Ori fa gusti be, bafia, bizkayera etxe-kuago yaku, ta obeto uleritu be egiten dogu. Eta au ezta eragozpena Gipuzkoako'an kutunara etxe-kuago sendiko aulkia lagateko. Beraz, biza-

ta, ezten-pozet ikotika asita, ista-

zirlibio-dantza, 'n ekin eta

baruko poza zelan edo ala

zauritzalaren aufka jagi.

La jazarriak, jentil aro batek ilar-

gi mosu-zabalari begirakada zofotza

jaurtun eutsun; agin-artian a moruz

esaten ebala.

—Ilargi zirtziale!

Ta orduban, Ilargi mosu-zabalak,

jen-ti afuren sot-erimia, armoki biza-

kafian ebala, "ene" esateko be asti

barik indaf-berez bereganatu eban.

Zama-astuna bizarikan ebala, batetik

bestera mundu-ziaf ibilteko eruan

canbanan aidez aren sutea.

Lagunaren zoritzaf andijkak, enpa-

rau jentilak, iau-ofien ikeraz jarri zi-

ta. Eta, euretarikor batek, ilargi-asaf-

taba bigundu gurariak, armoki jaus-

tarien erua, lafo-ziarka ebilan ego-axe

ikusiezihari esafi eutsun.

—Ax, axe, eu az erudun.. Gure bu-

lla axe-bitsetan euh eruan. Ibil ta

ibili, ta ikusi ez... ua, ua, eure-hidez;

Arotzak dira nagusituko...

Galduko dute euskoen gauzak...

—Gero guretzak egun gafatzak!

Ez det nai Ama, ifoi izusi

Zure eriotza ta azken ordua...

Zugandik ez naiz joango igeri...

Zaitu nai zaitut, Ama gauxa...

—Naiz ta gelditu ni odoldua!

Nere Amatxo, Ama edera...

Pizkaka amaitzen ari zerana...

Biotz baruan badet beldura...

Ikozera, nere zoruna...

—Zuregaitik det iluntasuna!

Lotsati.

NERE MAITEARI

Abesten dedanean

Itun itunki

Zu zetozkit igari

Malkoaren gauza...

Zure izena esaten dedanean

Nere mingaia

Otsikaratzan ca

Au ilunaren barnean

Oldozten dedanean

Beti zabilkit

Buruaren barnean.

Amesten dedanean

Beti zakust

Nere irudimenean.

Maitatzen dedanean

Zu bakar bakarik

Zu bakar bakarik zuade

Nere biotzaren barnean.

Lotsati.

ZU ITZEN BA'ZERA

Nere Amatxo, Ama edera,

Pizkaka amaitzen ari zerana...

Biotz baruan badet beldura...

Ikozera, nere zoruna...

—Zuregaitik det iluntasuna!

Lotsati.

: Argi txit eder, maitagafia!

Zu litzen ba'zera... agur, betiko

Txorien abes aldigaria...

Zure izkera nik ez det entzungo,

luskeria malte txit pozgarria...

;Loirik gabeko urxit garbia!

Nere Amatxo, Ama edera,